

FORORD	2
DEN RØDGRØNNE REGJERINGENS ASYLPOLITIKK	3
NORSK ASYLPOLITIKK I 2006 – NOEN AKTUELLE TEMAER	4
ASYLPRAKSIS I STRID MED FNs ANBEFALINGER	4
VENTEMOTTAK	4
AFGHANSKE ASYLSØKERE I SULTESTREIK	4
SOMALISKE ASYLSØKERE	5
UDI-SAKEN	5
NOAS' VIRKSOMHET OG RESULTATER I 2006	6
RÅDGIVNING OG RETTSHJELP	6
INFORMASJONS- OG VEILEDNINGSPROGRAM FOR ASYLSØKERE I ANKOMSTFASEN	7
EGET PROSJEKT FOR AFGHANSKE ASYLSØKERE	7
INFORMASJONSVIRKSOMHET	7
FOREDRAGSVIRKSOMHET	7
MEDIA	8
SAMARBEID	8
INTERNASJONALT SAMARBEID	8
NASJONALT SAMARBEID	9
KOMPETANSE, KUNNSKAPSOPPBYGGING OG ERFARINGSFORMIDLING	9
ORGANISASJONENS KOMPETANSE	9
MEDIEKONTAKT	9
AKTUELLE OMRÅDER NOAS HAR ARBEIDET MED I 2006	10
KONTAKTER MED OG ERFARINGSFORMIDLING OVERFOR NASJONALE MYNDIGHETER	12
ORGANISASJON	14
GENERALFORSAMLING	14
MEDLEMSKAP	14
STYRET	14
VALGKOMITEEN	14
PERSONALE	14
ØKONOMI	15

FORORD

Året 2006 har vært et spennende år for NOAS. Regjeringen skulle vise hva som i praksis lå i løftene fra Soria Moria. Vi erfarte at en del ble innfridd og en del av løftene er fortsatt kun løfter. I denne rapporten går vi inn på noen av de temaer som har vært aktuelle i asylpolitikken det siste året. Du finner også en oversikt over vår virksomhet i 2006.

NOAS har som før vært aktive i debattene om asylpolitikken. Våren var preget av UDI-saken, sommeren av sultestreik og UNHCRs anbefalinger, og i løpet av høsten ble igjen situasjonen i Somalia et omdiskutert tema.

Jeg opplever ofte at folk blir overrasket når de får vite at NOAS kun består av 10 ansatte, dette fordi vi er så synlige i debattene. Mer overrasket blir de når de får vite at informasjon mot opinion og mediekontakt kun er en liten del av vår virksomhet. Det er nemlig rettshjelpen, og informasjon og veiledning til asylsøkere som preger det daglige arbeidet. I 2006 informerte våre ansatte på Tanum transittmottak samtlige 5 300 asylsøkerne som kom til Norge i løpet av året, og fra kontoret i Torggata i Oslo ga vi fri rettshjelp til mer enn 800 asylsøkere. Det er nettopp denne direkte kontakten med våre brukere som er fundamentet for vår deltagelse i det offentlige ordskifte - og som motiverer vårt politiske arbeid rettet mot å ivareta og styrke rettssikkerheten for asylsøkere.

Selv om NOAS har blant sine fremste oppgaver å være vaktbikkje i asylpolitikken har vi erfart at denne rollen faktisk lar seg kombinere med et tett samarbeid med myndighetene på enkelte områder. Oppdraget med å informere nyankomne asylsøkere som vi har inngått avtale med UDI om, viser at det er mulig. Nøkkelen til å kunne kombinere ulike roller uten at vår integritet kompromitteres ligger i at vi hele tiden holder et reflektert og selvkritisk blick på egen virksomhet.

I tillegg til denne rapporten kan du finne mye nyttig informasjon på vår nye hjemmeside www.noas.org.

Morten Tjessem, generalsekretær

23. april 2007

DEN RØDGRØNNE REGJERINGENS ASYLPOLITIKK

Regjeringens politiske plattform etter valget høsten 2005 varslet visse kursendringer i asylpolitikken. Blant disse var at man ville ta mer hensyn til UNHCRs anbefalinger, sørge for samsvar mellom utlendingsforvaltningen og barnekonvensjonen, evaluere Utlendingsnemnda, sørge for humane ordninger for personer med endelig avslag som ikke har returnert og senke terskelen for omgjøring av endelig vedtak i UNE. Videre ble det varslet at man ville gjeninnføre norskundervisningen for asylsøkere i mottak. Kommunene skulle igjen få integreringstilskudd for personer som kom på familiegjening med personer som har fått oppholdstillatelse etter asylsøknad.

I løpet av 2006 har regjeringen hatt anledning til å vise hva man har ment med løftene fra Soria Moria-erklæringen. Etter vårt syn har det blitt gjennomført flere positive endringer i asylpolitikken. Asylpraksis som strider mot UNHCRs anbefalinger skal gjennomgå en grundigere prøving i Utlendingsnemnda gjennom stornemndsbehandling. Dermed gis UNHCR en mer sentral plass i Utlendingsnemndas saksbehandling. Dette mener vi er svært positivt og ser fram til å følge denne prosessen.

På den annen side har regjeringen foreløpig ikke gjort grep for å øke andelen saker som gis nemndbehandling. Dette beklager vi fordi vi anser at for mange saker holdes utenfor denne prosedyren og at klagerne dermed ikke gis den rettssikkerhet de skal ha.

Når det gjelder lengeværende og ureturnerbare asylsøkere er det positivt at regjeringen har vedtatt å senke terskelen for når barn skal anses å ha opparbeidet en tilknytning til Norge som gir grunnlag for oppholdstillatelse. Dette skjedde etter initiativ fra KrF og viser at stortinget kan spille en positiv rolle i asylpolitikken på tross av en flertallsregjering. Det er imidlertid foreløpig ikke klart hvordan denne regelendringen vil slå ut i praksis.

Vi har et visst håp om at en generell senkning av terskelen for omgjøring av endelige avslag i Utlendingsnemnda, som regjeringen har varslet, kan bidra til en løsning av den uholdbare situasjonen mange ureturnerbare befinner seg i.

Samtidig er det også klart at vi på flere områder ser en videreføring av Bondevik II-regjeringens asylpolitikk. Regjeringens håndtering av UDI-saken våren 2006 har foreløpig vitnet om manglende fleksibilitet og vilje til å finne en løsning for en gruppe irakiske asylsøkere som har vært kasteball i systemet siden 1999.

Selv om det er for tidlig å friskmelde norsk asylpolitikk ser vi klare tegn til bedring.

NORSK ASYLPOLITIKK I 2006 – NOEN AKTUELLE TEMA

Vi tar her for oss noen av de temaene som var aktuelle i 2006. For en fyldigere omtale av aktuelle problemstillinger, se NOAS: *Utfordringer i norsk asylpolitikk 2005-2009* (www.noas.org)

Asylpraksis i strid med FNs anbefalinger

Siden 2004 har UDI strammet inn praksis for asylsøkere fra Somalia, Afghanistan, og Irak i hvert tilfelle i strid med de anbefalinger som foreligger fra FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). Bruddene på UNHCRs anbefalinger varierer i både omfang og art, og for alle disse gruppene er det stadig mange som innvilges beskyttelse eller annet opphold. Det er likevel klart at det har kommet inn en svært problematisk avstand mellom FN og Norge i asylpolitikken. Mens Norge på de fleste politiske områder generelt legger vekt på å følge FN, er asylpolitikken per i dag et tydelig og svært beklagelig unntak.

Ikke minst fordi anbefalingene fra UNHCR bygger på grundige faglige vurderinger forventer vi at regjeringens vedtak om stornemndbehandling vil føre til at slike anbefalinger tillegges mer vekt enn det som er tilfellet i dag.

For en nærmere redegjørelse for de konkrete bruddene på UNHCRs anbefalinger, se NOAS: *Utfordringer i norsk asylpolitikk 2005-2009* (www.noas.org)

Ventemottak

Det ble i 2006 opprettet et såkalt ventemottak for personer med endelig avslag. Dette mottaket er tiltenkt personer som ikke kan returneres av myndighetene med mindre de samarbeider om returen. Beboere i ventemottak gis kost og losji, men mottar ingen økonomiske utbetalinger. Hvis de ikke har egne midler vil det dermed ikke være mulig å kommunisere med slekt eller venner i hjemlandet. Når NOAS har besøkt mottaket har beboere gjort det klar for oss at de opplever det som en straff å bli overført fra et ordinært mottak til ventemottaket. Dette har ikke minst sammenheng med at mottaket er preget av at det store flertall av beboerne er personer som har blitt plassert der av politiet etter at de har begått kriminalitet.

Erfaringene fra et år med drift av ventemottaket synes ikke å tilsi at man har oppnådd den ønskede effekt, nemlig å motivere personer til å returnere til hjemlandet. Av de 260 personer som bodde på ventemottaket i 2006 var det kun 20 personer som returnerte frivillig til hjemlandet. NOAS tviler på at forholdene på dette mottaket er egnet for et konstruktivt returarbeid.

Afghanske asylsøkere i sultestreik

I mai og juni 2006 innledet afghanske asylsøkere sultestreik ved Oslo Domkirke. Streiken fikk svært mye medieoppmærksomhet. Kravet til de streikende var at regjeringen skulle garantere dem opphold i Norge. Regjeringens løfter fra Soria Moria-erklæringen om å ta større hensyn til UNHCRs anbefalinger ble satt på prøve i denne saken. Regjeringens

håndtering av saken var svært forvirrende for de streikende ettersom det stadig ble gitt ulike signaler om i hvilken grad man skulle følge UNHCRs anbefalinger. Da NOAS omsider fikk brakt på det rene at regjeringen ville følge UNHCRs anbefalinger i 2006 forsøkte vi å påvirke de streikende til å avslutte streiken. Sultestreiken hadde da vart i over tre uker og det var alvorlig fare for liv og helse. Sultestreiken ble avblåst etter at regjeringen hadde lovet afghanerne at de skulle få rettshjelp fra NOAS. (Se nærmere om NOAS' tilbud under.)

Somaliske asylsøkere

Politiets Utlendingsenhet (PU) gjenopptok i 2006 å tvangsreturnere somaliske asylsøkere med endelig avslag. Dette skjedde i strid med UNHCRs klare fraråding av slike returere. Norge var det eneste land i Europa som tvangsreturnerte personer til Somalia i 2006. På tross av en tiltagende spent situasjon etter sommeren 2006 ble det først i begynnelsen av november vedtatt i UNE at man skulle suspendere utreiseplikten for somaliere med avslag.

UDI-saken

I mars 2006 skrev VG om at UDI hadde innvilget 200 såkalte MUF'ere oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. Denne nyheten førte til voldsom kritikk mot UDIs avgjørelser fra både regjering og opposisjon. Det ble nedsatt et utvalg som iverksatte granskning av UDIs saksbehandling. Graver-utvalget konkluderte med at UDIs praksis var lovstridig. NOAS stilte seg kritisk til konklusjonen i utvalgets rapport ettersom vi var av samme oppfatning som Justisdepartementets Lovavdeling, som hadde konkludert med at UDI var innefor sitt mandat da tillatelsene ble gitt. For mer informasjon om våre synspunkter om saken se mediearkivet på www.noas.org.

NOAS' VIRKSOMHET OG RESULTATER I 2006

NOAS' arbeid er delt mellom den juridiske oppfølgingen av enkeltsaker og arbeidet med asylrettslige og velferdsmessige spørsmål på et generelt plan. Vi holder generelt et kritisk blikk på myndighetenes håndtering av asylsøknader og asylsøkere. Også i 2006 har vårt hovedfokus vært å gi individuell rådgivning og rettshjelp til asylsøkere, i tillegg til generell informasjonsvirksomhet og arbeid overfor Storting og politiske beslutningstagere.

Rådgivning og rettshjelp

Den juridiske rådgivnings- og rettshjelpsvirksomheten har alltid vært kjernen i vår virksomhet. NOAS' oppgave i denne sammenheng er å bidra til å ivareta asylsøkeres rettigheter gjennom å påse at den enkelte søkeren mottar korrekt informasjon, at søknaden blir best mulig opplyst, og at søknaden blir grundig behandlet. Vi mottar daglig en rekke forespørsler fra asylsøkere fra hele Norge om rådgivning og rettshjelp i forbindelse med deres søknad om asyl eller familiegjening. *Rådgivning* vil eksempelvis kunne være informasjon om vilkår for innvilgelse av oppholdstillatelse i relasjon til en konkret asylsak. *Rettshjelp* vil eksempelvis innebære utarbeidelse av tillegg til klage eller omgjøringsbegjæring i de tilfeller hvor vi anser en asylsøker ikke har mottatt tilstrekkelig bistand fra sin advokat og/eller hvor vi mener at myndighetenes saksbehandling er feil eller mangelfull.

Advokater som bistår asylsøkere henvender seg også til oss for hjelp i forhold til landkunnskap og til å fremskaffe dokumentasjon, samt generell informasjon om asylprosessen.

Vi fungerer således som et sikkerhetsnett, som bidrar til å fange opp saker hvor asylsøkerens advokat ikke har ivarett sine forpliktelser på en tilfredsstillende måte, og/eller saker hvor ulike omstendigheter har medført det vi anser som en feilaktig eller mulig feilaktig vurdering av beskyttelsesspørsmålet fra forvaltningens side. I disse sakene vil vi så understøtte klagesaker, gjennom blant annet innhenting av landinformasjon, og utarbeidelse av tillegg til klager eller begjæring om omgjøring hvis det foreligger et vedtak i klageinstansen. I en del tilfeller bistår vi asylsøkere og advokater med vår kompetanse i forbindelse med at avslag på asylsøknader behandles i rettsapparatet.

I 2006 registrerte vi om lag 800 nye saker. Disse sakene ble gjennomgått i den hensikt å vurdere behovet for rettshjelp fra vår side. I om lag halvparten konkluderte vi med at det forelå behov for rettshjelp, hvorpå vi utarbeidet ett eller flere juridiske skriv. Dvs. tillegg til klage og/eller omgjøringsbegjæring. I tillegg til de sakene som ble registrert i 2006 arbeidet vi videre med saker som ble opprettet i 2005 eller tidligere. Vi har ikke registret hvor mange personer som har mottatt rådgivning fra oss men går ut fra at det dreier seg om minst det dobbelte av antall registrerte rettshjelpssaker.

I løpet av 2006 har 60 avslag på asyl blitt omgjort etter omgjøringsbegjæring fra NOAS. Når det gjelder tillegg til klage mangler vi tilsvarende tall ettersom vi ikke er fullmektig og derfor ikke mottar vedtakene.

Informasjons- og veiledningsprogram for asylsøkere i ankomstfasen

NOAS har siden 1.1.2005 hatt oppdraget med å gi informasjon og veiledning til asylsøkere i ankomstfasen som erstatning for bortfallet av fri rettshjelp i 1. instans for de fleste grupper av asylsøkere. Programmet er i helhet finansiert av myndighetene, består av 5 ansatte og er lokalisert på Tanum transittmottak. Informasjonsprogrammet er blitt evaluert av UDI i 2006. Hovedkonklusjonene i evalueringen er at informasjonsprogrammet fungerer etter hensikten og at asylsøkere har godt utbytte av informasjonen og veiledningen de mottar fra NOAS.

Eget prosjekt for afghanske asylsøkere

Etter initiativ fra regjeringen ble NOAS i 2006 tildelt egne midler øremerket rettshjelp til afghanske asylsøkere. Vi ansatte i juli ekstra bemanning for å ta seg av dette arbeidet. NOAS gjennomgikk i perioden juli-desember 215 saker og utarbeidet ulike skriv, herunder omgjøringsanmodninger, i 30 av disse. Erfaringene fra dette prosjektet er omtalt i egen rapport som er tilgjengelig på www.noas.org

Informasjonsvirksomhet

Selv om vårt arbeid med enkeltsaker i hovedsak gjelder klagesaker bistår vi også med informasjon og oppfølging til asylsøkere i perioden mens saken er til behandling i UDI. UDIs regionkontor er tilført midler til å kunne avhjelpe innsending av ytterligere dokumentasjon samt informasjonshenvendelser. Det viser seg at det likevel er behov for en uavhengig instans som kan kontaktes i ventetiden. Rettssikkerhetsmessig er det helt sentralt at asylsøkere har anledning til å få råd fra en uavhengig instans eksempelvis ved innsending av ny informasjon.

NOAS mottar daglig et betydelig antall informasjonshenvendelser fra asylsøkere, advokater, mottaksansatte og publikum for øvrig, og fungerer i så måte som en opplysningstjeneste på asyl- og utlendingsfeltet. Det er her snakk om spørsmål som gjelder alt fra asylrettslige forhold til velferdsmessig tilbud til asylsøkere.

Vi har jevnlig utsendelser av informasjon pr. e-post til advokater og til nemndmedlemmer om emner som står sentralt i forhold til de oppgavene disse er satt til å gjøre.

Videre sørger vi gjennom våre hjemmesider www.noas.org for at interesserte holdes jevnlig oppdatert om mediasaker på vårt felt, samt egne publikasjoner og annen relevant informasjon som legges ut der.

Foredragsvirksomhet

Gjennom 2006 har ansatte i NOAS deltatt i møter og seminarer som foredragsholdere. Temaene knytter seg i hovedsak til flyktningssituasjonen i verden, norsk asyl- og

flyktningpolitikk, forvaltningspraksis og integrering. Målgruppene var blant andre politiske partier, humanitære organisasjoner, universiteter og høyskoler, skoler og trossamfunn. Denne typen informasjonsformidling kan omhandle både mer generelle problemstillinger og spesifiserte områder innenfor vårt kompetanse- og erfaringsområde, eksempelvis menneskehandel.

Media

NOAS har også i 2006 vært aktive deltagere i den offentlige debatten på asyl- og integreringsfeltet hvor vi bidrar med kommentarer, kronikker og andre innlegg i aviser, samt deltagelse i debatter i radio og fjernsyn. Emner vi særlig har berørt i mediene i løpet av 2006 har vært den rødgrønne regjeringens asylpolitikk, tilbakesendelse av afghanske og somaliske asylsøkere, FNs rolle i norsk asylpolitikk, MUF-saken, Utlendingsnemnda og ureturnerbare asylsøkere. Se mediearkivet på www.noas.org for en samlet oversikt over kommentarer og innlegg i media.

SAMARBEID

Internasjonalt samarbeid

European Council on Refugees and Exiles (ECRE)

NOAS har i om lag tyve år vært medlem av paraplyorganisasjonen European Council on Refugees and Exiles (ECRE - www.ecre.org), og deltar gjennom dette forum jevnlig i møter med andre tilsvarende europeiske NGOer. For perioden 2006-2009 er NOAS' generalsekretær medlem i organisasjonens styre. NOAS deltar dessuten i den nordisk/baltisk/russiske underavdelingen, NOCRE. Blant de temaer som er aktuelle innenfor ECRE-nettverket står europeisk harmonisering av asylpolitikken sentralt. Selv om Norge står utenfor unionen har EU stor betydning for norsk politikk på asylområdet - både direkte i forhold til Schengen-samarbeidet, og indirekte i forhold til de 10 nye direktiver på asyl- og migrasjonsfeltet, som alle hver på sin måte får betydning for norsk lovverk og praksis.

FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR)

Siden januar 2003 har vi formalisert vårt samarbeid med FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), gjennom en MOU - ”*Memorandum of understanding*”. I henhold til denne samarbeidsavtalen bistår NOAS med rådgivning og rettshjelp til flyktninger og asylsøkere som UNHCR videreformidler til oss. Vi brukes også jevnlig som en informasjonskilde og diskusjonspartner for UNHCR, både knyttet til aktuelle problemstillinger og UNHCRs rapportering. Vi har regelmessige møter med UNHCRs regionale representant for de nordiske og baltiske land.

Nasjonalt samarbeid

Organisasjoner

NOAS samarbeider på regulær og ad hoc basis med en rekke organisasjoner. På nasjonalt plan samarbeider vi primært med Redd Barna, Den norske Helsingforskomité, Amnesty International Norge, Norsk Folkehjelp, Vergeprosjektet Følgesvennen v/ Hilde Krogh, International Organization for Migration (IOM), Flyktninghjelpen, Juss Buss, Nettverk mot statlig rasisme - i tillegg til en rekke lokale støttegrupper rundt om i landet.

Senter for menneskerettigheter

NOAS deltar i rådgivende utvalg i Senter for Menneskerettigheter ved Universitetet i Oslo, og er innvalgt i senterets styre for perioden 2006-2008. NOAS vil bruke denne anledningen til å rette et sterkere fokus på menneskerettigheter innenfor asylfeltet. I 2006 førte samarbeidet til at SMR søkte og ble tildelt midler fra Arbeids- og Inkluderingsdepartementet (AID) til et forskningsprosjekt om barn i asylforvaltningen som skal gjennomføres i 2007.

NGO-forum

NOAS er tilknyttet NGO-forum og gir innspill til forumets skyggerapportering i forhold til FNs menneskerettighetskomité.

KOMPETANSE, KUNNSKAPSOPPBYGGING OG ERFARINGSFORMIDLING

Organisasjonens kompetanse

Siden NOAS ble etablert i 1984 har organisasjonen vært asylsøkeres ledende talerør i Norge. Vår kjernevirksomhet som beskrevet over har hele tiden stått sentralt i NOAS' arbeid. De 4 ansatte i sekretariatet i 2006 hadde i gjennomsnitt åtte års erfaring fra arbeid på feltet. De ansatte er utdannet innen jus, samfunnsfag, landstudier og humaniora. Organisasjonen besitter således inngående kunnskaper i blant annet norsk og europeisk flyktningpolitikk, asylrett, landkunnskap, norsk forvaltningspraksis i asylsaker, og integreringspolitikk.

Mediekontakt

NOAS mottar daglig henvendelser fra media. Innen det sivile samfunn i Norge er NOAS utvilsomt den aktør som besitter mest oversikt og kompetanse innefor asylfeltet. Dette reflekteres i at media daglig kontakter oss med forespørslers om kommentarer og/eller bakgrunnsinformasjon om temaer knyttet til asylfeltet.

Aktuelle områder NOAS har arbeidet med i 2006

UNHCR

Vi holder et jevnt høyt fokus på FNs rolle i norsk asylpolitikk, med særlig fokus på de av FNs anbefalinger som norske myndigheter velger å se bort fra i sine vurderinger av retur/behov for beskyttelse. Vi har til enhver tid oversikt over i hvilken grad asylforvaltningen retter sin praksis etter anbefalingene fra UNHCR. Vi sørger for å formidle denne kunnskapen til media, advokater og opinionen for øvrig.

Landinformasjon

Faktasøkende reise

Siden NOAS ble etablert har vi jevnlig gjennomført faktasøkende reiser til aktuelle land asylsøkere kommer fra. Som ikke-statlig organisasjon får vi ofte tilgang til kilder og informasjon som ikke myndighetene har tilgang til på sine faktasøkende reiser. Erfaringene fra slike reiser deles med myndigheter på feltet og andre interesserte. I løpet av 2006 gjennomførte NOAS faktasøkende reise til Afghanistan. Erfaring og innsikt fra denne reisen er formidlet til organisasjoner, advokater og myndigheter (UDI,UNE) gjennom seminarer og møter.

Annen landinformasjonsinnhenting

I forbindelse med vårt rådgivnings- og rettshjelpsarbeid holder vi oss jevnlig oppdatert innenfor generell landinformasjon som gjøres tilgjengelig gjennom bl.a. UNHCR Country of Origin Information, European Country of Origin Information Network (ECOI), Amnesty International, Human Rights Watch, International Federation for Human Rights, The US State Department, British Home Office, World Organisation Against Torture og en rekke andre kilder. For kilder av mer spesialisert karakter kan nevnes bl.a. International Lesbian and Gay Association, Child Rights Information Network og Committee to Protect Journalists.

Mindreårige asylsøkere

Barn i asylsaker

NOAS har hatt et vedvarende fokus på barns rett til å bli hørt i asylsaker. Vi har samarbeidet nært med bl.a. Redd Barna og produsert fellesskriv til myndighetene; vi har også hatt kontakt med Barneombudet om sentrale problemstillinger. Vi deltar i Forum for Barnekonvensjonen og en referansegruppe for vergeprosjekt. Vi har også hatt foredragsvirksomhet om barn i asylsaker.

Aldersundersøkelser

I samarbeid med Redd Barna gjennomførte NOAS i november/desember 2005 en studie vedrørende aldersundersøkelse av asylsøkere, med et kritisk blikk på de metoder som benyttes for å fastslå alder. Rapport fra studien ble publisert i mars 2006, og er delt med norske myndigheter. Vi har, etter gjeninnføringen av alderstesten, arbeidet systematisk med temaet, og levert skriftlige bidrag i flere saker som er blitt omgjort i UNE.

Som et resultat av den kritikk av metodene som benyttes i aldersundersøkelser som framkommer i rapporten har Ullevål Sykehus besluttet å innstille aldersundersøkelsene. Dette er fordi en evaluering gjennomført av helsemyndighetene i etterkant av vår undersøkelse, har vist at metodene som har blitt benyttet i undersøkelsene (håndtrotrøntgen) ikke kan benyttes til det formål de i dag brukes til. Ettersom skjelettet ofte er ferdig utviklet allerede i 15-17 års alder, kan et ferdig utviklet skjelett ikke ses som bevis på at vedkommende er over 18 år.

Rettsikkerhet

Rettsikkerhet for asylsøkere i Norge er et tema som vi, også i tillegg til arbeid med enkeltsaker, arbeider med på daglig basis. Dette gjøres gjennom utarbeidelse av høringsuttalelser vedrørende forslag til lovendringer, møter og annen kontakt med statsforvaltning og stortingspolitikere, innlegg og kommentarer i media.

Høringer

Vi har i 2006 avgitt høringsuttalelser til lov og forskrifter i følgende saker:

- Endringer i forskriften vedrørende drift av gevinstautomater – Kultur og kirkedepartementet
- Forskrift med hjemmel i utlendingsloven § 37d siste ledd/ nytt tredje til niende ledd i utlendingsloven § 37d (Utlendingsinternatet) - Justisdepartementet
- Endringer i midlertidig forskrift 24. februar 2005 nr. 165 – Ny § 2 a (MUF-forskriften) – Arbeids- og inkluderingsdepartementet
- Beskyttelse mot tvangsekteskap - Arbeids- og inkluderingsdepartementet
- Ny utlendingslov - Adgang for departementet til å instruere om utsatt iverksetting ved berostillelse av saker - Arbeids- og inkluderingsdepartementet
- Forslag om opphevelse av utlendingsloven § 38 c og ny bestemmelse i utlendingsforskriften om sterkere vektlegging av barns tilknytning til riket – Arbeids- og inkluderingsdepartementet
- Kommentarer til rapport fra arbeidsgruppe om mottaksansattes rolle og forslag til nye etiske retningslinjer for mottaksansatte - Utlendingsdirektoratet

Afghanske asylsøkere

Som omtalt over hadde NOAS i 2006 et spesielt fokus på afghanske asylsøkere. Dette hadde sammenheng med FN-stridig praksis overfor denne gruppen samt den sultestreiken som ble gjennomført ved Oslo Domkirke i mai-juni. NOAS tok opp problemet med asylpraksis som er i strid med UNHCRs anbefalinger en rekke ganger gjennom media våren 2006. Regjeringen nektet lenge for at praksisen var FN-stridig. Etter hvert erkjente imidlertid regjeringen at UNE i mange tilfeller ikke rettet seg etter UNHCRs anbefalinger.

Som et initiativ fra regjeringens side for å bidra til at sultestreiken ble avsluttet, ble NOAS bedt om å yte rettshjelp til personer som risikerte tvangsretur til Afghanistan i 2006. Regjeringen lovet samtidig at kun personer som hadde tilknytning til Kabul skulle sendes tilbake i 2006.

NOAS sendte en rekke omgjøringsanmodninger til UNE hvor vi anførte manglende tilknytning til Kabul. Den rettshjelpen som NOAS utførte for denne gruppen førte dermed til en ny gjennomgang av UNEs vedtak – noe som i seg selv må anses som positivt i et rettssikkerhetsperspektiv. På den annen side er det klart at vårt arbeid hadde meget begrenset effekt for den aktuelle gruppen ettersom ingen av anmodningene førte til omgjøring av vedtak.

Etiopiske asylsøkere

Gjennom 2006 har NOAS hatt vedvarende fokus på saker vedrørende asylsøkere fra Etiopia, herunder også en betydelig andel av de såkalt ureturnerbare asylsøkerne. Vi har i etterkant av vår faktasøkende reise til Etiopia i desember 2003 videreført et utstrakt utredningsarbeid, med en rekke bidrag fra blant annet Christian Michelsens Institutt i Bergen og Norsk senter for menneskerettigheter ved UiO, og videreformidlet innspill fra landforskere til forvaltningen både gjennom generelle notater og gjennom kommentarer i en rekke enkeltsaker. NOAS har spilt en sentral rolle i forbindelse med en rekke avslåtte saker som har blitt omgjort, først og fremst av Utlendingsnemnda.

Eritreiske asylsøkere

Både UDI og Utlendingsnemnda har lagt om praksis for eritreiske asylsøkere på bakgrunn av en forverring av menneskerettssituasjonen i Eritrea, slik at disse sakene per i dag innvilges i langt større grad enn tidligere. For asylsøkere med endelig avslag forutsetter en ny behandling at det først fremsettes en omgjøringsbegjæring til Utlendingsnemnda. Ettersom det ikke gis fri rettshjelp etter endelig avslag, har det vært NOAS' ansvar å fremsette begjæringer i en lang rekke av disse, med påfølgende innvilgelser i en betydelig andel.

Kontakter med og erfaringsformidling overfor nasjonale myndigheter

Utlendingsdirektoratet

NOAS har regelmessige møter med Utlendingsdirektoratet i forbindelse med informasjonsprogram på Tanum transittmottak. Vi har også hatt uliker møter med direktoratet angående ulike faglige tema, herunder landinformasjon om Afghanistan og vår rapport om aldersundersøkelser.

Utlendingsnemnda

Vi arbeidet i 2006 systematisk inn mot den evalueringen av UNEs virksomhet som er varslet i Soria Moria-erklæringen. Vi setter et særlig fokus på den problematiske praksisen ved at en lang rekke alvorlige saker behandles og avslås av en nemndleder alene, uten å innkalle til et nemndmøte. Vi har sammen med en rekke andre organisasjoner rettet kritikk mot UNEs prosedyrer og framsatt krav om visse endringer. Vi venter stadig på regjeringens tilbakemelding på de krav som ble framsatt i et felles brev fra organisasjonene i desember 2006.

I 2006 har vi fortsatt vår koordineringsfunksjon blant de frivillige organisasjonene som oppnevner nemndmedlemmer, og har, etter omleggingen i nemnda, koordinert organisasjonenes deltagelse i den nyopprettede stornemnda.

Vi har avholdt møter om spesifikke tema med ledelsen og ulike avdelinger i Utlendingsnemnda.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

NOAS hadde i februar 2006 møte med Statsråden og informerte om vår virksomhet samt utvekslet erfaringer om ulike temaer i asylpolitikken. I juni møtte vi Statssekretæren og avdelingsledelsen for å utveksle synspunkter i forhold til den pågående sultestreiken. Vi har hatt flere møter med departementet om blant annet Utlendingsnemnda.

Politiets Utlendingsenhet (PU)

NOAS har i 2006 hatt møte med PU om tilbakesending av asylsøkere, og tatt opp problemstillinger knyttet til tvangsmessig retur av personer til blant annet Somalia. Videre har vi som tidligere år møtt med ledelsen i PU for å drøfte forholdene rundt politiets registrering av asylsøkere når de kommer til Norge, samt fengsling av asylsøkere ved Trandum utlendingsinternat/varetektsfengsel. Vi har også vært på besøk ved Utlendingsinternatet.

Stortinget

NOAS har utstrakt kontakt med Stortinget, og møter jevnlig stortingspolitikere for drøftelse og erfaringsutveksling om asylpolitikk og praksis. Vi har i 2006 eksempelvis hatt møte med KrF vedrørende deres initiativ overfor regjeringen angående tiltak for lengeværende barnefamilier.

Andre lands myndigheter

Norske myndigheter benytter seg jevnlig av vår kompetanse ved besøk fra andre lands utlendingsmyndigheter, der vi inviteres til å redegjøre for vårt arbeid på asylfeltet, samt dele våre erfaringer. I 2006 har vi blant annet hatt besøk av visepresidenten i Den tyske riksdagen.

Erfaringsformidling ved informasjons- og veiledningsprogrammet i ankomstfasen

De ansatte i programmet innhenter kunnskaper om asylsøkeres behov i forbindelse med informasjons- og veiledningssamtaler på transittmottaket. Samtlige asylsøkere som kommer til Norge tilbys slik samtale. På denne måten samler veilederne kunnskap om asylsøkernes asylgrunnlag, flukthistorie, helsetilstand, deres erfaringer fra å være asylsøkere i andre land, erfaringer etter retur fra Norge og hva asylsøkere i ankomstfasen er opptatte av.

Den kunnskap vi derved får om situasjonen for asylsøkere ved ankomst formidles jevnlig i møte med en rekke instanser herunder mottaksansatte på transittmottakene, UDI, særlig UDIs koordineringsenhet, UDIs informasjonsavdeling og andre berørte parter.

ORGANISASJON

Generalforsamling

NOAS' 23. ordinære generalforsamling ble avholdt den 26. april 2006.

Medlemskap

NOAS hadde 364 betalende medlemmer ved utgangen av 2006 (mot 312 i 2005).

Styret

Følgende personer har utgjort NOAS' styre per 31.12.2006:

Per Ø. Grimstad, Styreleder
Sverre Ulstrup
Fatima Ali Madr
Kirsti Jareg
Astrid Seip Haugsnes
Raman Dhawan
Fredrick Andersen
Johannes Heggland

Styret har avholdt 5 ordinære styremøter i 2006.

Valgkomiteen

Valgkomiteen har siden generalforsamlingen i 2006 bestått av:

Nora Sveaass (leder), Hildegunn Dømbe Hermansen og Fredrick Andersen.

Personale

Ansatte i sekretariatet

Morten Tjessem	generalsekretær
Frode Kristoffersen	kontorsjef
Rune Berglund Steen	fagsjef
Andreas Furuseth	rådgiver/jurist
Uzma Bhatti	saksbehandler afghanistanprosjekt
Maria Aas	saksbehandler afghanistanprosjekt
Gudmund Røgeberg	saksbehandler afghanistanprosjekt
Aud Digernes	regnskap (timebasis)
Hallvard Welde	datakonsulent (timebasis)
Mari C. Hanslien Nybø	regjøringsassistent (timebasis)

Prosjektansatte

Informasjon og veiledning i transitt

Sylo Taraku	Prosjektleder
Øyvind Færevik	veileder
Aziz Ghanizadeh	veileder
Parisa Radpey	veileder
Said Abdulwahab	veileder
Razita Kaimova	veileder
James Oladeji Bajowa (ekstra)	veileder
Hawdam Mohamed Salih (ekstra)	veileder
Nasro Mahamed Hussein (ekstra)	veileder

Praksis plass

Aref Ahmadi, Geir Hervold, Synnøve Tørlen, Ina Rafner, Katina Krogstad, Mette Røkke

Sivilarbeidere

Halstein, Moe, Sam Ahamba, Marius Lie, Lars Gaupset

Økonomi

Inntekter

Stortinget bevilget kr. 1 793 906 over Statsbudsjettet Kap 521, post 73 – *Tilskudd til landsdekkende organisasjoner*. I tillegg har NOAS mottatt kr. 175 000 fra Statsbudsjettet Kap 470, post 72, underpost 15 – *Etableringsstøtte til advokater og særskilte rettshjelpstiltak*. Videre mottok vi kr. 455 000 fra Utlendingsdirektoratet for rettshjelpsprosjekt for afghanske asylsøkere. Videre har vi hatt inntekter fra kontingenter fra støttemedlemmer og spilleautomater. Prosjektet ”Informasjon og veiledning til asylsøkere i transitt” utgjorde budsjettmessig kr. 4,05 mill.

Budsjett/balanse

Organisasjonens totale budsjett for året var på kr. 7 868 918. Regnskapet for 2006 viser et overskudd på kr. 876 856.